

Rättsfallssamlingen

**Mål T-167/13
(publicering i utdrag)**

**Comune di Milano mot kommissionen
mot
Europeiska kommissionen**

”Statligt stöd – Markttjänster – Kapitaltillskott som gjorts av SEA till förmån för Sea Handling – Beslut om att stödet är oförenligt med den inre marknaden och ska återkrävas – Begreppet stöd – Stöd som kan tillskrivas staten – Kriteriet om en privat investerare – Kontradiktoriska principen – Rätten till försvar – Rätten till god förvaltning – Berättigade förväntningar”

Sammanfattning – Tribunalens dom (tredje avdelningen i utökad sammansättning) av den 13 december 2018

1. *Talan om ogiltigförklaring – Fysiska eller juridiska personer – Rättsakter som berör dem direkt och personligen – Villkoret personligen berörd – Kriterier – Beslut av kommissionen om att stödet är oförenligt med den inre marknaden och ska återkrävas – Talan som ingetts av ett offentligt organ som utbetalat stödet – Upptagande till prövning – Villkor*

(Artikel 263 fjärde stycket FEUF)

2. *Talan om ogiltigförklaring – Fysiska eller juridiska personer – Berättigat intresse av att få saken prövad – Krav på ett faktiskt intresse*

(Artikel 263 fjärde stycket FEUF)

3. *Stöd som ges av en medlemsstat – Begrepp – Stöd som härrör från statliga medel – Stöd som ges av ett offentligt företag – Företagets tillgångar står under ständig offentlig kontroll – Omfattas*

(Artikel 107.1 FEUF)

4. *Stöd som ges av en medlemsstat – Begrepp – På varandra följande statliga ingripanden uppvisar så nära samband att det är omöjligt att särskilja dem – Bedömningskriterier*

(Artikel 107.1 FEUF)

5. *Stöd som ges av en medlemsstat – Begrepp – Stöd som ges av ett offentligt företag – Företag som kontrolleras av staten – Staten tillskrivs ansvar för stödåtgärden – Omfattas – Samtliga omständigheter ska beaktas*

(Artikel 107.1 FEUF)

6. *Stöd som ges av en medlemsstat – Begrepp – Bedömning med utgångspunkt från kriteriet en privat investerare – Bedömning mot bakgrund av samtliga relevanta delar av den omtvistade transaktionen och dess sammanhang – Beaktande av tillgängliga omständigheter och den förutsebara utvecklingen vid tidpunkten för beslutet avseende den aktuella åtgärden*

(Artiklarna 107 FEUF och 108.1 och 108.3 FEUF)

7. *Stöd som ges av en medlemsstat – Begrepp – Bedömning med utgångspunkt från kriteriet en privat investerare – Bedömning mot bakgrund av samtliga relevanta delar av den omtvistade transaktionen och dess sammanhang – Bevisbördan åligger kommissionen – Räckvidd – Domstolsprövning – Gränser*

(Artikel 107.1 FEUF)

1. Andra organ än medlemsstater som genom sin rättsliga ställning i egenskap av en juridisk person som har vidtagit en åtgärd som kommissionen i ett slutligt beslut har kvalificerat som statligt stöd kan vara personligen berörda av beslutet om det hindrar organet från att utöva sin egen behörighet, som bland annat består i att bevilja stödet i fråga.

Det offentliga organ som var delaktigt i vidtagandet av åtgärderna i fråga i en sådan grad att de kan tillskrivas detta organ ska betraktas som stödgivare i enlighet med de kriterier som anges i domstolens praxis.

(se punkterna 34 och 41)

2. Se domen.

(se punkterna 45 och 46)

3. Se domen.

(se punkterna 60–62)

4. Då statliga ingripanden tar sig olika former och ska definieras utifrån vilka verkningar de har, kan det inte uteslutas att flera på varandra följande statliga ingripanden vid tillämpning av artikel 107.1 FEUF ska betraktas som ett enda ingripande. Så kan bland annat vara fallet när de på varandra följande ingripandena, mot bakgrund av bland annat deras tidsföljd och syfte samt företagets situation vid tidpunkten för ingripandena, uppvisar så nära samband att det är omöjligt att särskilja dem.

(se punkt 71)

5. En åtgärd kan inte tillskrivas staten enbart på grund av den omständigheten att åtgärden i fråga har vidtagits av ett offentligägt företag. Även om staten har möjlighet att kontrollera ett offentligägt företag och utöva ett avgörande inflytande över dess verksamhet, kan det nämligen inte automatiskt antas att denna kontroll faktiskt utövas i ett konkret fall. Ett offentligägt företag kan handla mer eller mindre självständigt beroende på i vilken utsträckning staten medger detta.

Endast det faktum att ett offentligägt företag kontrolleras av staten är således inte tillräckligt för att anse att de åtgärder som företaget vidtagit ska tillskrivas staten. Det är vidare nödvändigt att undersöka om myndigheterna ska anses ha varit delaktiga på ett eller annat sätt i dessa åtgärder. Det kan i detta hänseende inte krävas att det genom en utförlig undersökning ska visas att myndigheterna har uppmuntrat det offentligägda företaget att vidta de aktuella stödåtgärderna. Med beaktande av de nära relationerna mellan staten och offentliga företag finns det nämligen, för det första, en verklig risk att staten beviljar stöd via dessa företag på ett föga öppet sätt och i strid med fördragets bestämmelser

om statligt stöd. För det andra är det i allmänhet mycket svårt för en utomstående, på grund av dessa nära relationer mellan staten och ett offentligägt företag, att i ett konkret fall bevisa att ett sådant företag faktiskt har vidtagit stödåtgärder på myndigheternas begäran. Statligt ansvar för en åtgärd som vidtagits av ett offentligägt företag kan härledas ur samtliga omständigheter i det enskilda fallet och det sammanhang i vilket åtgärden vidtagits.

Alla andra omständigheter som i det konkreta fallet visar att myndigheterna varit delaktiga eller att det är osannolikt att de inte varit delaktiga i antagandet av åtgärden, med hänsyn till dess omfattning, dess innehåll och de villkor som den innehåller, skulle i förekommande fall kunna vara relevanta för att fastställa att en åtgärd som vidtagits av ett offentlig företag kan tillskrivas staten.

(se punkt 75)

6. Se domen.

(se punkterna 102–105)

7. I enlighet med principerna om bevisbörda på området för statligt stöd ankommer det på kommissionen att framlägga bevisning som styrker förekomsten av ett stöd. I detta avseende är kommissionen skyldig att utföra granskningsförfarandet av de ifrågasatta åtgärderna på ett omsorgsfullt och opartiskt sätt för att, då det slutgiltiga beslutet antas, förfoga över de mest kompletta och tillförlitliga uppgifterna vid fastställandet av huruvida det rör sig om ett stöd och, om så är fallet, huruvida det är oförenligt eller olagligt. När det gäller beviskravet är den bevisning som kommissionen ska lägga fram i stor utsträckning beroende av den statliga åtgärd som avses.

Kommissionens prövning av frågan huruvida bestämda åtgärder kan betraktas som statligt stöd, på grund av att myndigheterna inte agerat på samma sätt som en privat investerare, förutsätter en komplex ekonomisk bedömning. I samband med den prövning som unionsdomstolen företar av kommissionens komplicerade ekonomiska bedömningar inom området för statligt stöd ankommer det inte på unionsdomstolen att ersätta den ekonomiska bedömning som gjorts av kommissionen med sin egen bedömning och domstolsprövningen ska endast avse en kontroll av att reglerna för handläggning och för motivering har följts, att de faktiska omständigheter som lagts till grund för det omtvistade valet är materiellt riktiga, att bedömningen av dessa omständigheter inte är uppenbart oriktig och att det inte har förekommit maktmissbruk.

För att styrka att kommissionen har gjort en sådan uppenbart oriktig bedömning av de faktiska omständigheterna, som skulle kunna motivera att det angripna beslutet ogiltigförklaras, måste den bevisning som har ingetts av sökandena vara tillräcklig för att medföra att de bedömningar av omständigheterna som återges i beslutet i fråga förlorar sin trovärdighet.

Unionsdomstolen ska inte bara pröva huruvida de bevis som åberopats är materiellt riktiga, tillförlitliga och samstämmiga, utan även huruvida dessa bevis utgör samtliga relevanta uppgifter som ska beaktas för att bedöma en komplicerad situation och huruvida de kan ligga till grund för de slutsatser som dragits.

Domstolen har även slagit fast att vid tillämpningen av kriteriet privat borgenär ankommer det på kommissionen att göra en helhetsbedömning, varvid den ska beakta alla de relevanta omständigheter i det aktuella fallet som gör det möjligt för kommissionen att avgöra om det är uppenbart att det berörda företaget inte skulle ha erhållit betalningslättnader av en sådan privat borgenär. I detta avseende ska som relevanta uppgifter anses vara alla uppgifter som på ett icke försumbart sätt kan påverka beslutsförfarandet hos en normalt försiktig och noggrann privat borgenär som befinner sig i en situation som ligger så nära som möjligt den situation som den offentliga borgenären befinner sig i och som försöker få betalt för de fordringar som borgenären har hos en gäldenär med finansiella svårigheter. För det andra är de uppgifter som fanns tillgängliga och den utveckling som kunde

förutses då detta beslut fattades endast relevanta för tillämpningen av kriteriet privat borgenär. Kommissionen är nämligen inte skyldig att pröva upplysningar, om den åberopade bevisningen har upprättats efter det att investeringsbeslutet fattades, och denna bevisning fråntar inte den berörda medlemsstaten skyldigheten att utföra en lämplig förhandskalkyl av investeringens räntabilitet innan investeringen görs.

(se punkterna 106–110)